

Multiaplikativni uticaj novih tehnologija proizvodnje energije iz geotermalnih resursa

Njegoš Dragović, Milovan Vuković

Multiaplikativni uticaj novih tehnologija proizvodnje energije iz geotermalnih resursa

SADRŽAJ

- › Preduslovi za proizvodnju električne energije
- › Tehnološka rešenja za proizvodnju električne energije
- › Nove tehnologije za proizvodnju električne energije
- › Višestruki uticaj primene novih tehnologija
- › Zaključak

Multiaplikativni uticaj novih tehnologija proizvodnje energije iz geotermalnih resursa

› Preduslovi za proizvodnju električne energije

Geotermalna energija nastaje transformacijom resursa koji imaju termalna svojstva, u različitom stanju i može da se koristi direktno i indirektno.

Električna energija iz GT izvora zahteva istraživanje, kapacitet, udaljenost, ulaganja, efekte, bezbednost.

GT elektrana koristi energiju koja se nalazi ispod površine, vrele termalne vode i vlažne pare, sa značajnim izgledima za korišćenje.

Multiaplikativni uticaj novih tehnologija proizvodnje energije iz geotermalnih resursa

› Tehnološka rešenja za proizvodnju

Rezerve klasičnih izvora-uglja, nafte,.. Obavezuju na OIE

Tehnologije direktne ekspanzije pare, jedno i više stepeni fleš, binarni ciklus

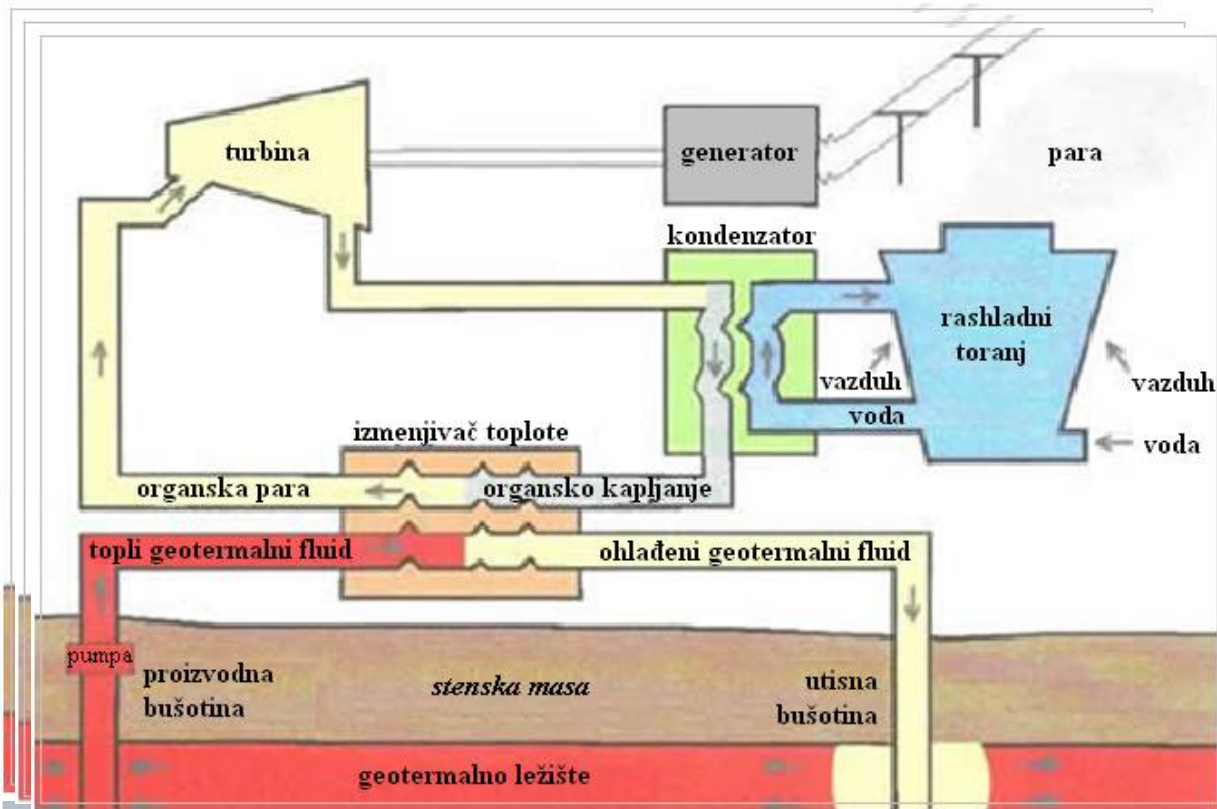
EGS (unapređen gt sistem) sa injekcionim izvorom +200 °C

-pod pritiskom se upumpava hladna voda i u pukotine se zagreva od stena i stvara topli fluid, a druga rupa se pumpa tečnost a kada pritisak opada pretvori se u paru koja pokreće turbine za proizvodnju struje.

Multiaplikativni uticaj novih tehnologija proizvodnje energije iz geotermalnih resursa

- › EGS u tri tipa: sa suvom parom, sa isparavanjem, sa binarnim ciklusom

Koristi se i kao alternativna
 gorivo, a primenjuje se u
 bišpotšna
 Koriste ležišta tople
 prirode koje se u 50°C
 i koji razne daju, pa se
 koacenzuje žesteg asova

Multiaplikativni uticaj novih tehnologija proizvodnje energije iz geotermalnih resursa

- › Binarna postrojenja - izmenjivač prenosi toplotu st fluida iz bušotine u krug na ispariv fluid u sekundarnom krugu. Ovaj ciklus je Organiski Rankinov Ciklus-ORC
- › Pomoću Kalina tehnologije mešanjem vode i amonijaka isparava i proizvodi dvokomponentnu paru (70%:30%) za razliku od ORC koji isparava kod čistih fluida u jednoj temperaturi.
- › Nova tehnologija je važna zbog smanjenja gasova, uvođenja čistih tehnologija i korišćenja CO₂ kao energenta

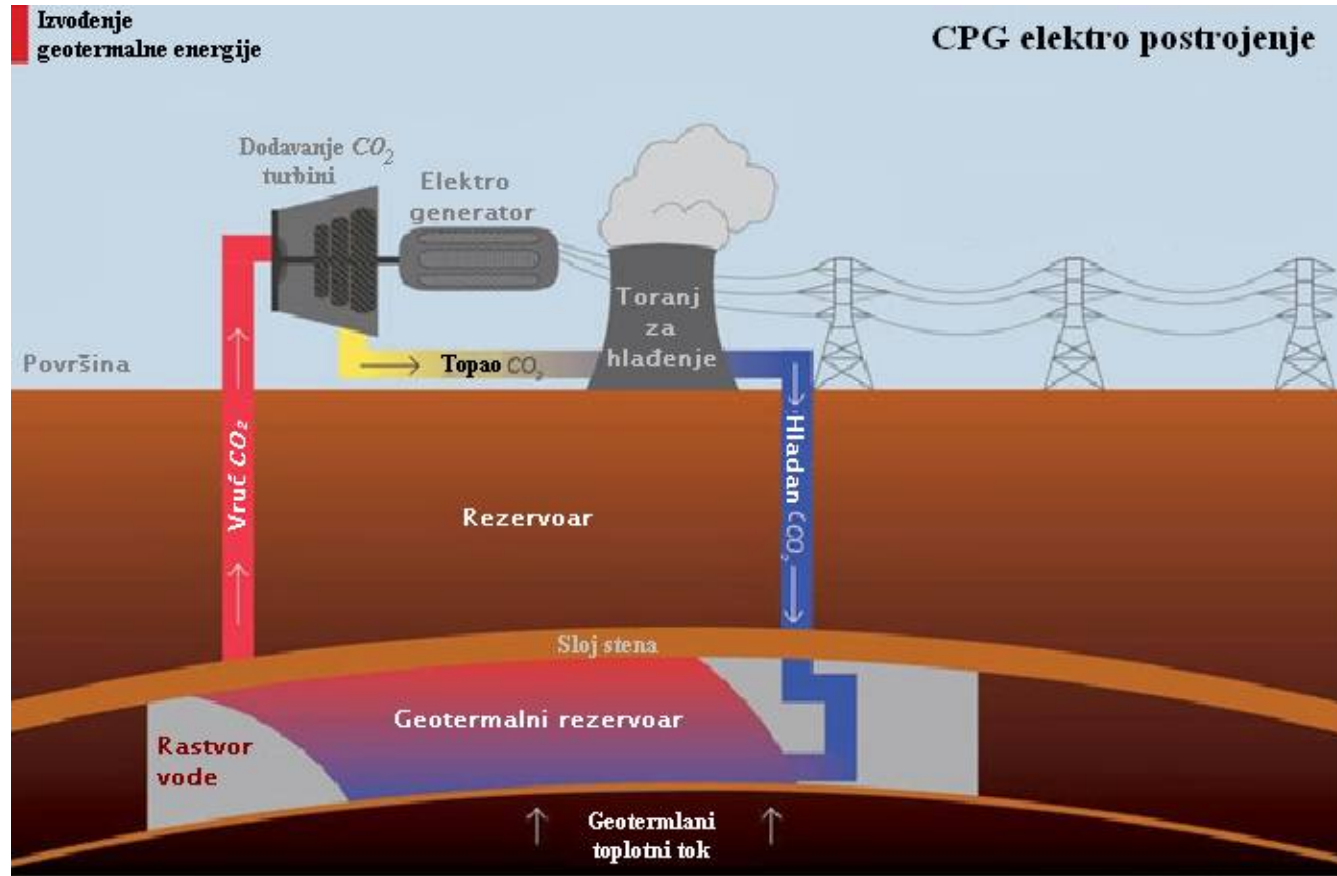
Multiaplikativni uticaj novih tehnologija proizvodnje energije iz geotermalnih resursa

- › Nove tehnologije
- › Tečni ugljen-dioksid kao rešenje za globalne klimatske promene.
- › CO₂ se prikuplja na izvoru iz sagorelih fosilnih goriva u elektranama, a da bi se sačuvao kompresuje se u tečnost.
- › Tečni CO₂ se duboko upumpava u horizontalne bunare koji su postavljeni u koncentrične krugove kako bi se zarobio u porozne slojeve stena gde je bila nafta.
- › Ugljen dioksid prodire a pritisak može da ponese zagrejan CO₂ nazad na površinu - efekat „termo-sifon“ stvara nepotrebnim pumpu za povratak vrućeg CO₂, umanjujući troškove energije potrebne za proizvodnju struje sa većom efikasnošću.

Multiaplikativni uticaj novih tehnologija proizvodnje energije iz geotermalnih resursa

CPG CO2 Plume Geothermal

Uglen dioksid iz elektrana se iskorišćava tako da se vraća u rastvorenu vodu sa GT rezervoarom da bi zagrejan proizveo struju kroz proširenu turbinu.

Može da proizvede 10X više energije od postrojenja sa fosilnom transformacijom ili obične geotermalne elektrane

Multiaplikativni uticaj novih tehnologija proizvodnje energije iz geotermalnih resursa

› Višestruki uticaj primene novih tehnologija

Pomeraju se granice i stvara se osnov za transformaciju tako da nastaju poboljšanja

-tehnologije bušenja (inovativne metode oplate, tehnike cementiranja, senzori, elektronika na višoj temperaturi)

-konverzija snage (prenos toplote i dizajn za kritične reone toplote-snage, performanse rezervoara)

-tehnologija rezervoara (protočnost u dubinskim sistemima, količina otklona toplote u naprslim stenama, vreme korišćenja rezervoara...)

Zaključak

Opravdanost proizvodnje električne energije posmatra manjak rezervi drugih energenata, štetnost, obnovljivost, ulaganja i uticaj na dalji razvoj.

Tradicionalna geotermalna tehnologija koristi toplotu za proizvodnju struje i fokusira se na zarobljenu toplu vodu koju ispumpava i smanjuje korišćenje

Nove tehnologije su šansa da se efektivno koriste resursi, da bude zaokružen sistem korišćenja GT resursa, fluida, stena, magme, pare i

CPG je tehnološki i ekološki održiv sistem jer koristi štetni CO₂ kao energent, a u GTelektrani proizvodi novu energiju

Authors:

Njegoš Dragović

njegdr@gmail.com

Milovan Vuković

mvukovic@tf.bor.ac.rs

University of Belgrade

Technical Faculty in Bor

